

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1 (2)

2009-08-19

511-8640-08

Enligt sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Härjarö i Enköping kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, bifogad skötselplan (bilaga 1) för naturreservatet Härjarö i Enköpings kommun.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutade 1975-02-20 om bildande av naturreservatet Härjarö. Enligt 3 § förordningen om områdesskydd, ska den beslutande myndigheten fastställa en skötselplan för varje naturreservat. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer (handbok 2003:3) bör beslutsmyndigheten löpande se över skötselplanernas aktualitet och revidera vid behov.

Under 2009 har Länsstyrelsen utarbetat ett förslag till ny skötselplan för naturreservatet Härjarö. Förslaget till ny skötselplan sändes ut på remiss den 25 maj. Svar har inkommit från naturskyddsföreningen i Uppsala län (ingen erinran), Enköpings kommun samt Sveriges geologiska undersökning. Länsstyrelsen har tagit del av samtliga skrivelser och framförda synpunkter har beaktats och i huvudsak inarbetats i skötselplanen.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet. Se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen har deltagit naturvårdsdirektör Yvonne Aldentun, beslutande och naturvårdshandläggare Sandra Thunander, föredragande.

Yvonne Aldentun
Naturvårdsdirektör

Sandra Thunander
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Skötselplan för naturreservatet Härjarö
2. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

2 (2)

2009-08-19

Dnr: 511-8642-08

SÄNDLISTA

Upplands ornitologiska förening, box 59, 75 103 Uppsala

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, Lägerhyddsvägen 2, Hus 38, 752 37 Uppsala

Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Evolutionsmuséets zoologiska avdelning, Villavägen 9, 752 36 Uppsala

Uppsala svampklubb, 752 40 UPPSALA

Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala universitet, Norbyvägen 18D, 752 36 Uppsala

Institutionen för naturvårdsbiologi, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala

Skogsstyrelsen Region Svea, Portalgatan 2B, 754 23 Uppsala

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavdelningen, Landskapsenheten, Box 5405, 114 84 Stockholm

Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 Uppsala

Enköpings kommun, Kungsgatan 42, 745 80 Enköping

Skötselplan för naturreservatet

Härjarö

Enköpings kommun

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
2(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Administrativa data	4
Föreskrifter utöver reservatsbeslut	5
Naturvärdesbedömningar	5
Allmän beskrivning	5
Historisk och nuvarande markanvändning	6
Områdets bevarandevärden	7
Biologiska värden	7
Kulturhistoriska värden	9
Värden för friluftslivet	10
Prioriterade bevarandevärden	10
Beskrivning av byggnader	11
Referenser	12
Publicerade skrifter	12
Opublicerade skrifter	12
Kartmaterial	12
Muntliga uppgifter	12
PLANDEL	13
Övergripande skötsel	13
Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel	13
Bränder	30
Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar	30
Byggnader och andra anläggningar	30
Upplag m.m.	30
Rensning av diken	30
Vassröjning.....	30
Jakt och fiske	30
Fauna- och floravård.....	30
Fornlämningar	30
Kulturlämningar.....	31
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	31
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	31
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	32
BILAGOR.....	32

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om bevarande av naturreservatets värden. Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, ca 10 år. Skötselplanen ska således med bevarat syfte kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen ska underställas länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att:

Bevara områdets förutsättningar för rörligt friluftsliv genom att hävda odlingslandskapet och bedriva ett modifierat skogsbruk samt att med hänsynstagande till landskapskaraktären utveckla området genom anordningar i form av bad- och campingplatser, vandringsleder m.m.

Skötseln av naturreservatet ska leda till att:

- Allmänhetens möjligheter till naturupplevelser och friluftsliv stimuleras. Genom olika enkla insatser, t.ex. anordnade av vandringsleder, rastplatser och badplatser, underlättas besökarens möjligheter att kunna ta del av det omväxlande och spännande målarlandskapet i reservatet. Särskilda insatser bör göras för barn- och ungdomar samt besökare med olika slags fysiska funktionshinder. Anordningar för friluftslivet ska planeras så att konflikter med reservatets övriga syften undviks.
- Forn- och kulturlämningar ska bevaras och får lyftas fram genom skötselinsatser i form av röjningar och informationsskyltar etc.
- Bevara ett öppet kultur- och odlingslandskap genom t.ex. skötsel av åkermarker och röjning av vidkroniga träd i åkerbryn och på åkerholmar.
- De värdefulla naturtyper som förekommer inom området bevaras, främst den strandnära skogen, den äldre blandskogen, tallskogen, granskogen på väl-dränerad mark och de lövrika sumpskogarna.
- Delar av skogen sköts med ett modifierat skogsbruk som syftar till att skapa variationsrika skogar med höga naturvärden och höga värden för friluftslivet.
- Andelen gamla, grova eller senvuxna träd bevaras eller ökar och värdefulla grova och vidkroniga träd står relativt fritt.
- Livsmiljöer för hotade och missgynnade arter bevaras och förstärks.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
4(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturresevatets namn:	Härjarö
RegDOS ID:	2002171
Kommun:	Enköping
Församling:	Veckholm
Fastigheter:	Härjarö 1:1, 2:1, 3:1, 4:1, Österby 1:1 (del av), Ekholmen 1:13, 1:25, 1:35 och 1:36.
Markägare:	Upplandsstiftelsen och privata
Förvaltare:	Upplandsstiftelsen För skötselområde G gäller dock att markägaren är förvaltare av skogsmarken, medan anordningar för friluftslivet förvaltas av Upplandsstiftelsen.
Fastighetsanknutna rättigheter:	Samfällt fiske finns för Ekholmen 1:70.
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget 30 km SO om Enköping Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga A.
Gräns:	Området har markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga B.
Koordinat i rikets nät (RT90):	x = 65 95 0; y = 15 91 0
Fastighetskarta (Ekonomisk karta):	107 88 Brandholmssund, 107 97 Torsvi, 107 98 Amnö
Terrängkarta (Topografisk karta):	10H Strängnäs NO
Naturgeografisk region:	Sveadals sprickdalsterräng med lerslättsdalar och sjöbäcken (24)
Area - reservatet:	Totalt 1224,7 hektar, varav landareal 536,7 hektar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
5(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Markslag och naturtyp: (ungefärliga arealer)

Barr- och blandskog på fastmark, äldre än 70 år	ca 110 ha
Ungskog (< 65 år) på fastmark,	ca 34 ha
Hygge, ej planterat	ca 18 ha
Skog med produktionsmål	ca 181 ha
Sluten ädellövvrik blandskog, f.d. hagmark	ca 10 ha
Lövskog, f.d. odlingsmark	ca 2,5 ha
Löv- och blandsumpskog, mellan 40-100 år	ca 14 ha
Strandalsumpskog	ca 2,5 ha
Vatten, inkl. bladvass och strandvegetation	ca 688 ha
Åkermark och f.d. åkermark	ca 83 ha
Övrig mark	ca 75 ha
m.fl.	

Föreskrifter utöver reservatsbeslut

Härjarö ingår i ett större område klassat som riksintresse för friluftsliv (1992) och är därmed skyddat enligt MB 3 kap 6 §. Vidare gäller särskilda bestämmelser för fritidsbebyggelse och vissa anläggningar i området enligt MB 4 kap 4 §.

Härjarö har ett utökat strandskydd, enligt 7 kap 13-15 §§, d.v.s. 300 m på land och i vatten.

Öar och skär inom reservatet (Skaftskär, Kattan, Rumpan och ett par mindre namnlösa skär och stenar), har landstigningsförbud till skydd för fågellivet under tiden 1 april – 15 juli.

Fridlysta arter enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap lagen om kulturminnen m.m.

Naturvärdesbedömningar

Reservatet ingår i objektet Härjarö (81.176), som i länets naturvårdsprogram (1987) bedömdes tillhöra klass II (mycket högt naturvärde). I Länsstyrelsens motivering framhölls betydelsen av omväxlande och goda möjligheter till friluftsliv i skog och mark, samt bad vid badplatser eller "egna" hållar.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Bombmurkla, är klassad som sårbar (VU) enligt rödlistan och omfattas även av åtgärdsprogram för hotade arter.

Allmän beskrivning

Härjarö naturreservat ligger beläget på södra delen av Trögdsalvön, ca 30 km sydöst om Enköping. Landskapet norr om reservatet utgörs av ett större herrgårdspräglat slättområde kring Ekholmens slott. Huvuddelen av reservatet utgörs dock av

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
6(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

skogsmark, med öppna åkermarker kring Härjarö gård, som ligger i reservatets sydvästra del.

Skogen utgörs främst av barrdominerad blandskog. Våtmarker, främst lövrika blandsumpskogar, genomkorsar skogsmarken här och där. Skogsmarken är småkuperad och varierad med omväxlande hållmarker, normalblockiga moränjordar och ibland näringsrika sluttningar och fuktsvackor. Äldre barrblandskogar finns främst längs med stränderna, samt i de södra och västra delarna av reservatet. Flera gamla och värdefulla skogsbestånd finns i dessa delar. Härjarö udd beskogas t.ex. av en gammal lövrik barrblandskog med många gamla och grova tallar och på Österbyudd finns granskog på väldränerad mark, rik på ovanliga marksvampar. Strandområdet norr om Härjarö gård utgörs av gammal löv- och ädellövrik blandskog med mycket gamla träd och högt inslag av död ved. Ganska stora delar av skogsmarken utgörs även av likåldrig och barrplanterad ungskog eller "medelåldrig" skog (yngre än 70 år), uppkommen på hyggen eller planterad odlingsmark. Denna skog är ofta rationellt skött med ett ganska lågt inslag av löv och död eller döende ved och skötseln har på senare år riktats in på att höja lövandelen och variationen i de planterade skogarna.

Stränderna är vanligen helt fria från vass och består till stor del av flack, blockig morän och av enstaka kala hållmarkspartier. Sanka lerstränder med vassbälten finns främst i Ängsviken och Oxviken. I reservatet ingår även ett större vattenområde, nämligen en del av Norra Björkfjärden i Mälaren, samt några öar och skär som ligger i den nordvästra delen.

Härjarö gård omges av fruktträdgårdar och ett äldre odlingslandskap med odlade åkermarker med öppna diken och lövrika åkerholmar och åkerbryn med gamla, grova och spärrgreniga träd och buskar.

Inom reservatet och främst vid Härjarö gård finns diverse anläggningar för besökare bland annat parkeringsplatser, hamn, campinganläggning, idrottsplan, lägerplats, bryggor, badplatser, vandringsleder och många rastplatser med eldstäder.

Historisk och nuvarande markanvändning

Den södra delen av Trögdsälvsön koloniserades främst under järnåldern. Enstaka fornlämningar av bronsålderskaraktär finns i socknens mer höglänta delar, men det är järnålderns stora by- och gårdsgravfält som karakteriserar fornlämningsbeståndet i socknen. Några av gravfälten är mycket omfattande. Människor påverkade området genom främst betesdrift, plockhuggning och slätter.

Veckholms socken är sedan medeltid starkt frälsedominerad. Bybildningen är svag och landskapet har en typisk herrgårdskaraktär. Härjarö utgör en del av ett större herrgårdspräglat slättområde kring Ekholmens slott. Fram till mitten av 1300-talet var Ekholmen en by med flera ägare. Genom köp och byten blev vid denna tid en mäktig herre (Karl Ulfsson), ensam ägare till byn. Därefter har Ekholmens ägor utökats och tillhört flera frälsesläkten, bland annat Trolle och De la Gardie.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
7(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Ekholmen var under medeltiden ett av länets mest betydelsefulla gods, inte minst i politiskt avseende. Härjarö var en del av detta storgods och Härjaröbönderna fick betala arrende i form dagsverken, spannmål och andra naturprodukter.

Under 1500-1700 avverkades stora arealer skog på böndernas marker. Skogen kom att koncentreras till de mindre intensivt utnyttjade frälsemarkerna. Dessa marker utnyttjades främst genom jakt, betesdrift, slåtter, plockhuggning och som ollon- och nötskogar. De var starkt påverkade av hävden, luckiga och betespräglade. Härjarö utgör en del av det mindre intensivt utnyttjade "herrgårdslandskap" som fortfarande präglar landskapsbilden kring Mälaren. Troligen har det funnits en skogskontinuitet i Härjarös "storskogar", även när det omgivande landskapet var som mest utnyttjat.

Härjarö tillhörde Ekholmens ägor ända fram till början av 1900-talet, då området friköptes och Härjarö gård uppfördes.

Härjarös historia som fritidsområde började med att Uppsala läns landsting köpte Härjarö år 1966. Redan från början var syftet att åstadkomma ett utflyktsmål med en mängd olika friluftaktiviteter. Att trygga området för friluftslivet var också det viktigaste skälet till att området blev naturreservat år 1975. Skogen sköttes med inriktning på skogsproduktion, med hänsyn till naturvård och friluftsliv.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

(Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.)

Till de skyddsvärda biologiska värdena hör främst stränder, öar och skär av betydelse för fågellivet, den gamla barrblandskogen med gamla tallar och granar, samt löv- och ädellövrika stränder och skogsbryn.

Djur, växter och svampar är relativt dåligt undersökta men hitintills är 7 rödlistade arter och ytterligare ca 10 signalarter (arter som indikerar miljöer med höga naturvärden) påträffade inom området. Arter inom reservatet som omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter är havsörn som ses inom reservatet till och från, samt bombmurkla. Dessa arters biotopkrav är beskrivna i nedanstående text.

Området har ett rikt fågelliv med avseende på främst sjöfågel och en del skogsfågel. Fågelarter som regelbundet observerats och varav flera troligen häckar i eller nära området är bland annat havsörn, fiskgjuse, skogsduva, spillkråka, drillsnäppa, kattuggla, svarthätta, skäggdopping, lärkfalk och bivråk. Fiskgjusen är beroende av gamla grova träd, för att kunna bygga bo och häcka. Den är relativt störningskänslig under häckningen. Havsörn, (rödlistad i kategorin NT - missgynnad) ses ibland i området. Den är liksom fiskgjusen beroende av gamla, grova träd för att kunna bygga bo och häcka och den är störningskänslig under häckningen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

BILAGA 1
8(32)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Området hyser flera krävande och rödlistade vedinsekter och svampar som kräver gamla barrskogsmiljöer med gamla tallar och granar. Många arter är knutna till gammal tallskog med gamla och solexponerade träd. I Härjarö påträffas bland annat talticka, vintertaggig och relikthock på gamla tallar. Relikthock är en skalbagge som är beroende av grovbarkiga tallar i solexponerade lägen. Vintertaggig och relikthock är båda klassade som missgynnade (NT), enligt den svenska rödlistan. Andra arter lever på barrmattor under gran, till exempel fyrflikig jordstjärna och bombmurkla. Bombmurkla, är klassad som sårbar (VU) enligt rödlistan och omfattas även av åtgärdsprogram för hotade arter. Den kräver väl-dränerad mark så som åsmaterial eller moränmark och den gynnas av markstörning, t.ex. marktramp. Dessutom bör granbestånden vara "rena", d.v.s. utan inslag av andra trädslag. Bombmurkla växer särskilt rikligt på Österby udd men även på Härjarö udd. Totalt är 5 växtlokaler, 18 växtplatser och nära 500 fruktkroppar hittade i reservatet.

Det finns även höga biologiska värden i den löv- och ädellövriska skogen. Många arter, av t.ex. lavar, vedinsekter och vedsvampar är främst knutna till gamla lövträd och död lövved. Djur, växter och svampar i ädellövskogen är dock relativt dåligt i Härjarö och bör undersökas närmare.

Området är bitvis ganska kalkpåverkat (främst på glacial lera), vilket på sådana ställen avspeglas i en örtrik flora med t.ex. blåsippa, vårärt, underviol och trolldruva.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Actitis hypoleucos</i>	drillsnäppa	
<i>Aythya fuligula</i>	vigg	
<i>Circus aeruginosus</i>	brun kärrhök	F
<i>Columba oenas</i>	skogsduva	NT F
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	F
<i>Falco subbuteo</i>	lärfalk	
<i>Haliaeetus albicilla</i>	havsörn	NT F P
<i>Mergus serrator</i>	småskrake	
<i>Pandion haliaetus</i>	fiskgjuse	F
<i>Pernis apivorus</i>	bivråk	EN F
<i>Podiceps cristatus</i>	skäggdopping	
<i>Sterna hirundo</i>	fisktärna	F
<i>Strix aluco</i>	kattuggla	
<i>Sylvia atricapilla</i>	svarthätta	

Skalbaggar

<i>Nothorhina punctata</i>	relikthock	NT s
----------------------------	------------	------

Kärlväxter

<i>Actaea spicata</i>	trolldruva	s
<i>Goodyera repens</i>	knärot	s, §

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
9(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	s
<i>Lathraea squamaria</i>	vätters	s
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt	s
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär	s
<i>Tilia cordata</i>	lind	s
<i>Viola mirabilis</i>	underviol	s
<i>Viscum album</i>	mistel	s, §

Svampar

<i>Irpicondon pendulus</i>	vintertagging	NT s
<i>Geastrum quadrifidum</i>	fyrflikig jordstjärna	NT s
<i>Phellinus pini</i>	tallticka	s
<i>Sarcosoma globosum</i>	bombmurkla	VU s P §

Teckenförklaring:

- F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen 2005
§ = Arten är fridlyst i Sverige
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan år 2005:

CR = Critically endangered	Akut hotad
EN = Endangered	Starkt hotad
VU = Vulnerable	Sårbar
NT = Near threatened	Missgynnad
DD = Data deficient	Kunskapsbrist

Geovetenskapliga värden

Härjarö utgör ett karaktäristiskt sprickdalslandskap, med en flack och ganska lugn topografi. I områdets centrala delar finns en lerslätt med glacial lera som brukas som åker. Slätten omges av småkuperad mark med håll- och moränmarker. Moränen är av sandig-moig typ och normalblockig eller blockfattig. I svackor och åkerbryn återfinns glacial lera som ger en rikare och ibland en kalkgynnad flora. Området ligger under högsta kustlinjen och är påverkat av svallning. Berggrunden består av grå, gnejsig tonalit i öster och rödgrå till gråröd jämnkornig granit. I området finns ett antal ändmoräner, s.k. De Geer. Dessa har bildats parallellt med den senaste inlandsisens front och typen är vanlig i Mälarenregionen. Moränryggen i reservatets nordvästra del är tydlig och bildar en udde ut i Mälaren.

Kulturhistoriska värden

Härjarö ligger i utkanten av ett större område med höga kulturhistoriska värden. Enstaka fornlämningar av bronsålderskaraktär finns i den omgivande socknens mer höglänta delar, men det är järnålderns stora by- och gårdsgravfält som karakteriserar fornlämningsbeståndet i socknen. Några av gravfälten är mycket omfattande. Inom reservatsområdet finns ett större gravfält från vikingatiden, med totalt 39 fornlämningar, varav 36 runda stensättningar och 3 rektangulära stensättningar (raå 70). Det finns även ytterligare några fornlämningar inom reservatet, i form av

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

BILAGA 1
10(32)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

enstaka stensättningar (raä 69 och 117), samt en gammal bytomt/gårdstomt (raä 90) och en övrig kulturhistorisk lämning i form av ett äldre båtfynd, som eventuellt kan ha varit en vikingabåt (raä 71).

Flera kulturlämningar finns i reservatet i form av bland annat husgrunder, källargrunder och stenmurar, bland annat vid "Tittut" vid Upplandsleden, samt 200 meter sydost om Gustavsberg.

Värden för friluftslivet

Reservatet har mycket höga värden för friluftslivet och området utnyttjas flitigt som friluftsområde. Det främsta syftet med reservatet är också att bevara och utveckla Härjarö som ett friluftsområde och att allmänhetens möjligheter till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv stimuleras och underlättas.

Härjarö är ett lättillgängligt närströvsområde vid Mälaren med långa, lättvandrade leder utmed stränderna. Det finns få områden kring Mälaren som erbjuder så långa vandringsleder utmed stränder och vatten. Lederna erbjuder besökaren idel vackra vyer och utsikt över vatten, tillgång till stränder och bad, en varierande natur och bitvis gammal skog. Här finns även ett flertal rastplatser med eldstäder, som ger besökaren möjlighet att finna "sin egen" rastplats i avskildhet.

Reservatet är ett lämpligt besöksmål till exempel för den natur- och friluftsintresserade, skolklasser och föreningar m.fl. I området finns redan många anordningar för friluftslivet, t.ex. parkeringsplatser, hamn, campingplats, badplatser med sanitära anläggningar, långa och väl utmärkta vandringsleder, ett stort antal rastplatser och grillplatser, samt informationsskyltar och informationsfoldrar om reservatet. Särskilda insatser har gjorts för barn och ungdomar, genom att till exempel anlägga en lägerplats avsedd för lägerskolor och liknande aktiviteter.

Prioriterade bevarandevärden

Marks lag och naturtyp:	Gammal barrblandskog, rena granbestånd på väl-dränerad mark, löv- och ädellövriska bryn och stränder.	
Strukturer:	Gamla barrträd, solexponerad tall, gamla lövträd och död och döende ved.	
Växt-, svamp- och djursamhällen:	fåglar, vedskalbaggar och ved- och mykorrhizasvampar	
Arter:	<i>Columba oenas</i>	skogsduva
	<i>Pandion haliaetus</i>	fiskgjuse
	<i>Nothorhina punctata</i>	reliktböck
	<i>Irpicondon pendulus</i>	vintertagging
	<i>Sarcosoma globosum</i>	bombmurkla
Friluftsliv:	naturupplevelse, ett aktivt friluftsliv, barn- och ungdomsverksamhet och god folkhälsa	

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
11(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Beskrivning av byggnader

1. Hamn: Hamnområde med några parkeringsplatser, hamn, väntkur, båt- och badbryggor, sanitära anläggningar, rastplatser och eldplatser.
2. Härjarö gård och campingområde: Campingområdet har två huvudbyggnader och diverse andra anläggningar; uthyrningsstugor, campingstugor samt flera servicehus, bland annat matplats, källsorteringshus, sanitära anläggningar, förråd och uthus m.m. Härjarö gård utgör en "ståndsmässig" huvudbyggnad som uppfördes i början av 1900-talet. Den andra huvudbyggnaden är från 1993 och byggdes från början som en lägergård. Campinganläggningen drivs av arrendator.
3. Reningsverk: Reningsverket är en gemensamhetsanläggning för området.
4. Jordbruksarrendegård: Området utgörs av en arrendegård som innefattar 2 bostadshus, garage, uthus, maskinhall och lador.
5. Lilla och Stora landskär: Lilla Landskär utgörs av ett litet torp från slutet av 1800-talet med tillhörande uthus. Stora Landskär omfattas av en fiskarstuga från 1915 samt tillhörande uthus. Nere vid stranden ligger en lada/nätbod samt en båtbygga. Husen ägs av Upplandsstiftelsen, men hyrs sedan länge ut till privata arrendatorer och hyresgäster.
6. Gustavsberg: Privatägt torp/bostadshus med tillhörande bodar.
7. Lada: Lada som tillhör jordbruksarrendet.
8. Lägerplats: Vid Österbyudd finns en iordningställd lägerplats med bland annat hyddor, eldstäder och sanitära anläggningar samt en närbelägen bad- och båtplats. Den nuvarande lägerplatsens funktion och nyttjande ska utredas.
9. Blåhälls badhytt: Omklädningsrum vid Blåhälls badplats.

Inom reservatet finns dessutom flera utedass och badbryggor vilka är utmärkta på kartan över friluftsanordningar.

Intressen för allmänheten

Reservatet nås med bil. Det finns inga reguljära bussförbindelser till reservatet. Flera parkeringsplatser finns inom reservatet. Reservatet är tillgängligt för allmänheten.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
12(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Referenser

Publicerade skrifter

- Aronsson, G. 2007: Inventering av bombmurkla, *Sarcosoma globosum*, i Uppsala 2007. Länsstyrelsen i Uppsala län, meddelande 2007:11.
Artfaktablad, Artdatabanken, SLU.
Gärdenfors, U. (ed.) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 - The 2005 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Länsstyrelsen i Uppsala län, 2003: Skötselplan för del av naturreservatet Härjarö. Länsstyrelsens beslut 2003-04-02., Dnr 5114344-03.
Länsstyrelsen i Uppsala län, 1974: Dispositions- och skötselplan för Härjarö naturreservat. Tillhör Länsstyrelsens beslut, dnr 11.121-2072-74.
Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006: Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.
Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv. Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
Länsstyrelsen i Uppsala län, 1997: Kulturmiljöer i Uppsala län. Områden av riksintresse. Meddelandeserien 1997 nr. 13.
Möller, H., 1993: Beskrivning till jordartskartan Uppsala NV. Sveriges geologiska undersökning, serie Ae nr 113. Karta i skala 1:50 000.
Naturvårdsverket. 1991: Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv –beskrivningar. Rapport 3771.
Naturvårdsverket. 1992: Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv –beskrivningar. Rapport 4037.
Nitare, J. (ed.) 2000. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
Nordiska ministerrådet, 1984.: Naturgeografisk naturindelning av Norden.
Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <http://karta.svo.se>.

Opublicerade skrifter

Riksantikvarieämbetet, 1980: Fornlämningsregister – Veckholms socken.

Kartmaterial

- Lantmäteriets digitala häradskarta. Kartlagd 1901-1905
Lantmäteriets ekonomiska karta från 50-talet
Berggrundskartan 10H Strängnäs NO, skala 1:50 000, med beskrivning, SGU serie Af nr 145
Jordartskartan 10H Strängnäs NO, skala 1:50 000, med beskrivning, SGU serie Ae nr 68

Muntliga uppgifter och opublicerat material

Gillis Aronsson, Per Eriksson, Martin Amcoff och Sara Lindh, Upplandsstiftelsen

Övriga

Sveriges geologiska undersökning

PLANDEL

Övergripande skötsel

Friluftsliv: Övergripande skötsel för reservatet är att stora delar, både skog och öppen mark, bör skötas för att främja allmänhetens möjligheter till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv.

Forn- och kulturlämningar: Forn- och kulturlämningar ska bevaras och får lyftas fram genom skötselinsatser i form av röjningar, slätter, informationsskyltar etc. Detta gäller i hela reservatet, i samtliga skötselområden. Skötsel av forn- och kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Brand: En brandplan för reservatet bör göras. Syftet med naturvårdsbränningar är främst att på kort sikt skapa stora mängder död ved och på längre sikt skapa framtida variationsrika lövträdsbestånd i form av lövbrännor. Brand ger mer variationsrika skogsbestånd och gynnar många arter både på kort och på lång sikt. Brandfält med gott om död och förkolnad ved – både barr- och lövved – har en stor dragningskraft på vedlevande insekter och t.ex. hackspettar.

Kommentarer angående prioriterade arter: Eventuella åtgärder som kan behöva göras till stöd för prioriterade, hotade och sällsynta arter, får och bör också göras inom reservatet. Det är inte fastställt hur frekvent de prioriterade arterna förekommer inom skötselområdet. Därför kan man i dagsläget inte precisera ”gynnsamt tillstånd” eller bevarandemål för arterna annat än att de ska finnas kvar inom skötselområdet på lång sikt. Mål har fastställts för de prioriterade arternas substrat (som även utgör livsmiljöer för andra missgynnade arter inom området). Mer mätbara mål för prioriterade arter kan därför utformas vid sidan av skötselplanen, när man får mer kunskap.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i 13 skötselområden. För avgränsning av områdena A-M, se skötselområdeskarta, bilaga C.

/C

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
14(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Skötselområde A: Strandnära barr- och blandskog – ca 69 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av skogsmarken längs med stränder och uddar. Skogen varierar i olika bestånd men utgörs ofta av ganska gamla och lövrika barr- och blandskogar. Gamla spärrgreniga tallar förekommer här och där i skötselområdet. Särskilt i strandskogen norr om Härjarö gård och ut på Härjarö udd, finns många gamla, grova och solbelysta tallar. Reliktbock och bombmurkla förekommer inom skötselområdet. Stränderna är vanligen helt fria från vass och består till stor del av flack, blockig morän och kala hällmarkspartier. Sanka lerstränder med vassbälten finns främst i Ängsviken, Oxviken och vid Landskär.

Bevarandemål: Lövrika naturskogsliknande blandskogar med gamla tallar, stränder med gamla, spärrgreniga och solexponerade träd och buskar, rena granbestånd på väl-dränerad mark, samt naturliga stränder och grunda vikar med lövsumpskog.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen gammal barr- och blandskog är minst 60 ha.
- Andelen gamla och solexponerade tallar ökar under tiden för uppföljning.
- Andelen gamla, grova eller senvuxna löv- och ädellövträd bevaras eller ökar.
- Värdefulla grova och vidkroniga träd står relativt fritt.
- Andelen rena granbestånd på väl-dränerad moränmark bevaras eller ökar (lokaler, eller lämpliga lokaler, för bombmurkla).
- Andelen död ved ökar och relationen död/levande ved bör på sikt vara minst 1/5.
- Populationer av de typiska arterna för prioriterade naturtyper och strukturer (förekommande i skötselområdet), är livskraftiga.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
15(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Särskild prioritet ges åt prioriterade arter samt arter som omfattas av Natura 2000 och arter med åtgärdsprogram.

- Minst 5 typiska arter knutna till gamla och grova tallar ska kunna påträffas årligen. Reliktbockens tillstånd är stabilt inom uppföljningsperioden och ökar sitt utbredningsområde på sikt.
- Bombmurklans tillstånd är stabilt inom uppföljningsperioden och ökar sitt utbredningsområde på sikt.
- Ändmoränen i nordväst bevara sin nuvarande karaktär

Skötselåtgärder: Restaurering:

Åtgärder för att gynna gamla träd: Då det finns höga naturvärden knutna till det äldre trädskiktet, bör gamla värdefulla träd som trängs av yngre träd frihuggas. Yngre och täta tallbestånd glesas ut på lämpliga ställen, för att även på sikt skapa luckiga tallbestånd med gamla, solbelysta tallar. Åtgärden gynnar arter på tall, t.ex. reliktböck.

Åtgärder för att gynna bombmurkla: På växtplatser för bombmurkla gynnas gran, medan tall och lövträd plockhuggs eller ringbarkas. Stigar bör ledas till lokaler för bombmurkla. Syftet bör vara dels att visa upp den spektakulära svampen, dels att informera om att man kan "hjälpa" svampen genom att trampa omkring vid växtplatserna.

Löpande:

Åtgärder för att gynna gamla träd: Vid behov röjning i yngre, utglesade, tallbestånd samt kring friställda träd.

Skötselområde B: Medelåldriga och äldre barrskogar - ca 80 ha

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

BILAGA 1
16(32)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

Beskrivning: Äldre och medelåldriga barr- och blandskogar som till viss del är påverkade av tidigare skogsbruk. Bestånden har sannolikt en ganska god trädkontinuitet och här och var finns väldränerade höjdparter och sluttningar med bland annat bombmurkla, en art som kräver rena granbestånd. Vissa bestånd är i högre grad påverkade av tidigare skogsbruk, främst röjning och gallring. Dessa bestånd är relativt likåldriga och fattiga på lövträd och död ved. Andra bestånd har större variation i ålder och diameterspridning. Bombmurkla, en art som kräver rena granbestånd finns inom skötselområdet.
Inom skötselområdet finns ett större gravfält från vikingatiden, med totalt 39 fornlämningar, varav 36 runda stensättningar och 3 rektangulära stensättningar (räa 70).

Bevarandemål: På sikt luckiga, flerskiktade och varierade barr- och blandskogar, med höga naturvärden och attraktiva för friluftslivet.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen variationsrika, luckiga och flerskiktade barr- och blandskogar uppgår på sikt till minst 60 ha.
- Forn- och kulturlämningar är fria från igenväxningsvegetation.
- Andelen löv bevaras eller ökar.
- Andelen gamla, grova eller senvuxna träd bevaras eller ökar.
- Andelen död ved ökar och relationen död/levande ved bör på sikt vara minst 1/5.
- Andelen rena granbestånd på väl-dränerad moränmark bevaras eller ökar (lokaler, eller lämpliga lokaler, för bombmurkla).
- Populationer av de typiska arterna för prioriterade naturtyper och strukturer (förekommande i skötselområdet), är livskraftiga. Särskild prioritet ges åt prioriterade arter samt arter som omfattas av Natura 2000 och arter med åtgärdsprogram.
- Bombmurklans tillstånd är stabilt inom uppföljningsperioden och ökar sitt utbredningsområde på sikt.

Skötselåtgärder: Restaurering:

Åtgärder för att öka variationen: Genom plockhuggning skapas på sikt ett luckigt, flerskiktat och varierat bestånd.

Åtgärder för att gynna gamla träd: Då det finns höga naturvärden knutna till det äldre trädskiktet, bör gamla värdefulla träd som trängs av yngre träd frihuggas.

Lövträds-gynnande åtgärder: Gynna löv vid röjning och gallring, särskilt där asp- eller ekföryngringen är god.

Åtgärder för att öka andelen död ved: På sikt kan åtgärder sättas in för att öka andelen död ved. Åtgärder som kan vara lämpliga att genomföra är t.ex att ringbarka, högkapa och skada (knäcka grenar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
17(32)

Dnr. 511-8640-08

Dossienr: 0381-02-033

och barkflänga) träd. Åtgärden utförs för att gynna krävande och prioriterade arter knutna till död ved.

Brand: Lämpliga områden bör om möjligt avsättas för naturvårdsbränning i enlighet med en brandplan (t.ex. i bestånd där planterad gran dominerar).

Åtgärder för att gynna bombmurkla: På växtplatser för bombmurkla gynnas gran, medan tall och lövträd plockhuggs eller ringbarkas. Stigar bör ledas till lokaler för bombmurkla. Syftet bör vara dels att visa upp den spektakulära svampen, dels att informera om att man kan "hjälpa" svampen genom att trampa omkring vid växtplatserna.

Löpande:

Åtgärder för att gynna gamla träd: Fortlöpande röjning vid eventuellt friställda träd.

Skötsel av fornminnen och kulturlämningar: Vid behov röjning av igenväxningsvegetation på och kring forn- och kulturlämningar.

Skötselområde C: Äldre barr- och blandskogar och blandsumpskogar - ca 28 ha

Beskrivning: Äldre barr- och blandskogar som bara till viss del är påverkade av tidigare skogsbruk. Lövrika blandsumpskogar genomkorsar skogsmarken. Dessa är bitvis ganska naturliga och opåverkade, medan andra delar är påverkade genom huggning och dikning. Några våtmarker har sannolikt varit öppna och hävdade, en gång i tiden.

I skötselområdet ingår även två delområden som ligger i den norra, privata delen av reservatet. Dessa är bestånd med främst blandsumpskogar som ska lämnas för fri utveckling.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
18(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

Bevarandemål: Gamla naturskogsliknande barr- och blandskogar samt naturliga lövrika blandsumpskogar med, om möjligt, återställd hydrologi.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen äldre barr- och blandskogar och blandsumpskogar uppgår till minst 20 ha.
- De hydrologiska betingelserna blir om möjligt naturligare: Diken som påverkar naturvärdena negativt, läggs igen om det kan ske utan att områden utanför reservatet påverkas.
- Andelen löv inom skötselområdet bevaras eller ökar.
- Andelen gamla, grova eller senvuxna träd bevaras eller ökar.
- Andelen död ved ökar och relationen död/levande ved bör på sikt vara minst 1/5.
- Populationer av de typiska arterna för prioriterade naturtyper och strukturer (förekommande i skötselområdet), är livskraftiga. Särskild prioritet ges åt prioriterade arter samt arter som omfattas av Natura 2000 och arter med åtgärdsprogram.

Skötselåtgärder: Restaurering:

Hydrologi: Möjligheterna att lägga igen något eller några av de diken som avvattnar skötselområdets sumpskogar ska utredas.

Lövträds gynnande åtgärder: Om lövandelen hotas av granuppslag, vidtas skötselåtgärder som förlänger eller upprätthåller lövsuccessionen, främst genom uthuggning av ung gran. Åtgärden utförs till förmån för arter knutna till asp och andra lövträd.

Skötselområde D: Ädellövrik blandskog - ca 12,5 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av två delområden. Dels ett yngre bestånd med naturligt föryngrad och lövdominerad skog, uppkommen på tidigare odlingsmark (en sekundär naturskog). Det igenväxande trädskiktet består här främst av asp, björk och enstaka andra löv- och ädellövträd, t.ex. ek och lönn. Dels ett delområde närmast stranden uppkommen på tidigare hagmark eller skogsbete. Här finns ett äldre trädskikt som är ganska glest och luckigt, med gamla spärrgreniga lövträd, främst ek, lind, lönn, ask, al och björk samt även gammal gran och tall. Det igenväxande trädskiktet är tätare och består av en olikåldrig blandskog med främst gran, asp och andra löv- och ädellövträd. Buskskiktet utgörs av skogstry, hassel och igenväxningsvegetation. Nere vid stranden växer en strandsumpskog med främst al och ask.

Bevarandemål: Lövrik blandskog, med gamla lövträd, ädellövträd, tallar och död ved.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
19(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen ädellövrik blandskog med gamla lövträd och tall, är minst 10 ha.
- Arealen lövsumpskog bevaras.
- Andelen löv inom skötselområdet bevaras eller ökar.
- Andelen gamla, grova eller senvuxna löv- och ädellövträd bevaras eller ökar på sikt.
- Värdefulla grova och vidkroniga träd står relativt fritt.
- Andelen död ved ökar och relationen död/levande ved bör på sikt vara minst 1/5.
- Populationer av de i objektet förekommande typiska arterna är livskraftiga.

Skötselåtgärder: Restaurering:

Åtgärder för att gynna gamla träd: Då det finns höga naturvärden knutna till det äldre trädskiktet, bör gamla värdefulla träd som trängs av yngre träd frihuggas.

Lövträdsgynnande åtgärder: Om lövandelen hotas av granuppslag, vidtas skötselåtgärder som förlänger eller upprätthåller lövsuccessioner, främst genom uthuggning av gran.

Åtgärder för att öka andelen död ved: På sikt kan åtgärder sättas in för att öka andelen död ved. Åtgärder som kan vara lämpliga att genomföra är t.ex. att ringbarka, högkapa och skada (knäcka grenar och barkfläns) träd. Åtgärden utförs för att gynna krävande och prioriterade arter knutna till död ved.

Löpande:

Åtgärder för att gynna gamla träd: Vid behov röjning vid eventuellt friställda gamla, grova och vidkroniga träd.

Lövträdsgynnande åtgärder: Om lövandelen hotas av granuppslag, vidtas skötselåtgärder, främst genom uthuggning av gran.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
20(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

Skötselområde E: Ungskogar och barrplanteringar där produktionsmål förenas med förstärkt hänsyn – ca 34 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgör många olika delområden med ungskogar (yngre än 60 år) uppkomna efter slutavverkning och/eller plantering på före detta jordbruksmark. Befintliga bestånd är i regel rationellt skötta och består till största delen av planterade, likåldriga och röjda barrbestånd med ganska lågt inslag av lövträd och död ved. De röjningar som utförts på senare år har syftat till att höja lövandelen och trädslagsblandningen och vissa bestånd har därför en relativt hög lövandel. Bestånden domineras huvudsakligen av planterad tall och/eller gran samt självföryngrad björk och ibland asp, ek och andra lövträd. Skötselområdet har en varierad geomorfologi med omväxlande blockrika marker, friska och fuktiga moränmarker och kärrmark.

Bevarandemål: Blandskogar där produktionsmål förenas med en förstärkt hänsyn till friluftsliv och naturvård. På sikt eftersträvas självföryngrade lövrika och olikåldriga blandskogar med gamla träd och höga natur- och friluftsvärden.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Omkring 50% av skötselområdets produktiva skogsmark utgörs av hänsynsytor, där skogen bevaras eller sköts helt med inriktning på naturvård och friluftsliv. Exempel på lämpliga hänsynsytor är mer värdefulla trädbestånd eller trädgrupper, naturliga våtmarker samt skogsbestånd utmed stigar och leder.
- Omloppstiden för den brukade skogen ska vara förlängd med för gran minst 20, för tall minst 50 år. Planterad gran på åkermark

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

kan dock avvecklas tidigare till förmån för en självföryngrad skog.

- Kalhyggen ska undvikas och hyggenas storlek ska begränsas i storlek och alltid anpassas efter terrängens former.
- Antalet stående evighetsträd ska efter avverkning vara minst 20 träd/hektar. Rena granbestånd får undantas från denna regel.
- Föryngring ska enbart ske genom självföryngring.
- Lövandelen ska öka och trädslagsblandningen ska på sikt vara naturlig. Särskilt ekföryngring gynnas. Lövandelen bör på sikt vara minst 20%.
- Brandfält och på sikt lövbränna skapas i enlighet med upprättad brandplan. I dessa bestånd bör lövandelen vara minst 50%.
- Lövsuccessionens arter och andra krävande arter får på sikt förutsättningar livskraftiga bestånd inom skötselområdet.
- Andelen död ved ökar. Relationen död/levande ved bör på sikt vara minst 1/5.

Skötselåtgärder: Skötselområdet sköts med begränsade produktionsmål och förstärkt hänsyn enligt ovanstående.

Restaurering:

Åtgärder för att öka variationen: Genom plockhuggning och/eller blädning skapas på sikt ett luckigt, flerskiktat och varierat bestånd.

Lövträdgynnande åtgärder: Gynna löv vid röjning och gallring, särskilt där asp- eller ekföryngringen är god. Om lövandelen hotas av granuppslag, vidtas skötselåtgärder som förlänger eller upprätthåller lövsuccessioner, främst genom uthuggning av gran.

Åtgärder för att öka andelen död ved: På sikt kan åtgärder sättas in för att öka andelen död ved. Åtgärder som kan vara lämpliga att genomföra är t.ex. att ringbarka, högkapa och skada (knäcka grenar och barkflänsa) träd. Åtgärden utförs för att gynna krävande och prioriterade arter knutna till död ved.

Brand: Lämpliga områden bör om möjligt avsättas för naturvårdsbränning i enlighet med en brandplan (t.ex. i bestånd där planterad gran dominerar).

Skötselområde F: Lövrika hyggen med naturlig föryngring – ca 18 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av flera delområden med hyggen som föryngras genom naturlig föryngring. Några av dessa hyggen har gamla överståndare av främst tall och olika lövträd. Självföryngringarna är ofta lövrika med främst björk och ibland asp, annat löv och ädellöv. Till vissa delar dominerar dock tall och

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

BILAGA 1
22(32)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

granföryngring. Skötselområdet har en varierad geomorfologi med omväxlande blockrika marker, friska och fuktiga moränmarker och kärrmark.

Bevarandemål: På sikt eftersträvas självföryngrade lövrika, olikåldriga och variationsrika blandskogar med gamla träd och höga natur- och friluftsvärden.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Föryngringen ska vara naturlig.
- Lövandelen är hög och trädslagsblandningen ska vara naturlig. Lövandelen bör på sikt vara minst 50%.
- Lövsuccessionens arter och andra krävande arter får på sikt förutsättningar livskraftiga bestånd inom skötselområdet.
- Andelen död ved ökar. Relationen död/levande ved bör på sikt vara minst 1/5.

Skötselåtgärder: Restaurering:

Lövträdsgynnande åtgärder: Gynna löv vid röjning och gallring, särskilt där asp- eller ekföryngringen är god. Om lövandelen hotas av granuppslag, vidtas skötselåtgärder som förlänger eller upprätthåller lövsuccessioner, främst genom uthuggning av gran.
Åtgärder för att öka andelen död ved: På sikt kan åtgärder sättas in för att öka andelen död ved, även andelen död lövved om lövinslaget är högt.

Skötselområde G: Skog med produktionsmål och generell hänsyn – ca 181 ha

Beskrivning: Skogsbestånden inom skötselområdet är sålda och tillhör privat markägare. De flesta bestånd är rationellt skötta och består till

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

BILAGA 1
23(32)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08

Dossienr: 0381-02-033

största delen av likåldriga, planterade barrbestånd med lågt inslag av lövträd och död ved. Dessa bestånd får skötas med inriktning på skogsproduktion. Några äldre bestånd som ingår i det privatägda skiftet, ska bevaras orörda och har i denna skötselplan därför slagits ihop med skötselområde C.

Innan försäljningen fattade länsstyrelsens beslut om skötselplan för detta område (Länsstyrelsens beslut 2003-04-02, Dnr 511-4344-03). I beslutet står att markägaren vara förvaltare av skogsmarken (skogsförvaltare), medan anordningar för friluftslivet ska förvaltas av Upplandsstiftelsen (naturvårds- och friluftsförvaltare). Vidare ska, enligt beslutet, särskild hänsyn tas enligt anvisningar som gäller för hela skötselområdet (se nedan under bevarandemål).

Bevarandemål: Skogsbestånd som sköts med inriktning på skogsproduktion. Särskild hänsyn ska tas i enlighet med Länsstyrelsens beslut 2003-04-02, Dnr 511-4344-03:

För hela området gäller nedanstående anvisningar:

- Märkta stigar hålls rena från bl.a. avverkningsrester. Körning med skogsmaskiner eller andra motorfordon får ej ske på stigar.
- Vid avverkning ska markskador undvikas. Skulle markskador uppstå ska de repareras omgående. Kulturlämningar ska särskilt uppmärksammas.
- Förlängd omloppstid med minst 30 år jämfört med lägsta tillåtna slutavverkningsålder enligt skogsvårdslagen tillämpas.
- Naturlig föryngring med skärmställning ska ske på minst 70% av marken.
- Föryngringsytor får vara maximalt 4 ha stora.
- Vid slutavverkning lämnas minst 20 evighetsträd/ha gruppvis eller spridda.
- Endast manuell markberedning är tillåten.
- Mot åkermarken vidmakthålls/skapas en 20 meter bred lövdominerad brynzon.
- Ökad variation beträffande trädslagssammansättning, ålder, dimension m.m. ska eftersträvas.
- Användande av kemiska bekämpningsmedel eller skogsgödsling är ej tillåtet
- Dikning, skyddsdikning och underhåll av diken ska ej utföras. Om särskilda skäl finns kan underhåll av vissa diken, markerade i skogsbruksplanen, ske efter samråd med länsstyrelsen.
- Surdråg och kantzoner mot våtmarker lämnas orörda.
- Främmande växt- och djurarter får inte planteras in.

Skötselåtgärder: Skötselområdet sköts i enlighet med skogsbruksplan (varav den nuvarande avser perioden 20020101-20111231) samt i enlighet

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
24(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

med ovanstående anvisningar. Nuvarande skogsbruksplan är upprättad av skogssällskapet. Skogsförvaltaren och naturvårds- och friluftsförvaltaren ska årligen samråda om kommande åtgärder inom skötselområdet. De hänsynsytor (tillhör skötselområde C) som ingår i fastigheten, ska bevaras även i nya skogsbruksplaner.

Skötselområde H: Åkermark och lövrika åkerholmar och åkerbryn – ca 83 ha

Beskrivning: Åkermarker med öppna diken samt lövrika och luckiga åkerholmar och åkerbryn med gamla, grova, spärrgreniga och solexponerade träd och buskar. Åkermarkerna och de lövrika brynen och holmarna är en förutsättning för områdets tilltalande landskapsbild och de natur- och kulturmiljövärden som hör till det ålderdomliga jordbrukslandskapet.

Bevarandemål: Ålderdomligt kulturlandskap: Odlad åkermark med lövrika och luckiga bryn och åkerholmar med gamla, grova, spärrgreniga och solexponerade träd och buskar. Öppna diken bevaras öppna.

Skötselåtgärder: Restaurering:
Åtgärder för att gynna gamla träd: Då det finns höga värden knutna till det äldre trädsiktet, bör gamla värdefulla träd som trängs av yngre träd frihuggas.
Våtmark: Möjligheterna att anlägga en mindre våtmark i områdets södra del, norr om Upplandsleden där åkermarkens dike mynnar ut i klubbalskogen mot Ångsviken, utreds.

Löpande:

Åtgärder för att gynna gamla träd: Fortlöpande röjning vid

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
25(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

eventuellt friställda gamla träd.

Skötselområde I: Mälarens vatten med några öar och skär – ca 692 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av ett vattenområde med några öar och skär; Skaftskär, Kattan, Rumpen och ett par mindre namnlösa skär och stenar. Öar och skär utgörs dels av kala hållar och blockområden, dels mindre beskogade delar med gammal lövrik blandskog och hållmarkstallskog.

Stränderna i reservatet är vanligen helt fria från vass och består till stor del av flack, blockig morän och flera mindre, kala hållmarkspartier. Sanka lerstränder med vassbälten finns främst i Ängsviken, Oxviken och vid udden väster om Landskär.

Bevarandemål: Naturliga vatten och strandmiljöer samt öar och skär med fritt utvecklad naturskog.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder.

Skötselområde J: Härjarö gård och campingområde – ca 13 ha

Beskrivning: Campingområdet har två huvudbyggnader och diverse andra anläggningar; uthyrningsstugor, campingstugor samt flera servicehus, bland annat kök och matplats, källsorteringshus, sanitära anläggningar, förråd och uthus m.m. Härjarö gård utgör en "ståndsmässig" huvudbyggnad som uppfördes i början av 1900-talet. Den andra huvudbyggnaden är från 1993 och byggdes från början som en lägergård. Campinganläggningen drivs privat av en arrendator.

Bevarandemål: Härjarö gård med tillhörande anläggningar ska hållas vid gott skick. Verksamheten på gården ska kunna förenas med syftet för reservatet samt med målsättningen att reservatsområdet ska främja ett aktivt friluftsliv med bland annat en omfattande barn- och ungdomsverksamhet.

Skötselområde K: Hus, byggnader och tomtmarker – ca 5 ha

Beskrivning: Hus, tomtmarker och ekonomibyggnader som sedan länge hyrs ut till privata arrendatorer och hyresgäster eller som (för Gustavsberg) är i privat ägo. Följande byggnader ingår i skötselområdet:
Jordbruksarrendegård: Området utgörs av en arrendegård som

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

BILAGA 1
26(32)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

innefattar 2 bostadshus, garage, uthus, maskinhall och lador.

Lilla och Stora landskär: Lilla Landskär utgörs av ett litet torp från slutet av 1800-talet med tillhörande uthus. Stora Landskär omfattas av en fiskarstuga från 1915 samt tillhörande uthus. Nere vid stranden ligger en lada/nätbod samt en båtbyggga. Husen ägs av Upplandsstiftelsen, men hyrs sedan länge ut till privata arrendatorer och hyresgäster.

Gustavsberg: Privatägt torp/bostadshus med tillhörande bodar.

Lada: Lada vid Gustavsberg, som tillhör jordbruksarrendet.

Bevarandemål: Hus, övriga byggnader och tomtmarker ska hållas vid gott skick.

Skötselåtgärder: Utsiktsröjningar mot Mälaren får göras, vid Stora och Lilla Landskär.

Skötselområde L: Hamn, bryggor, m.m. – ca 1,5 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av ett hamnområde med några parkeringsplatser, hamn, väntkur, båtbyggor, toaletter och rastplatser.

Bevarandemål: Hamnområde som ska vara tillgängligt och attraktivt för områdets besökare och för allmänheten. Anläggningar inom skötselområdet ska vara tillgängliga för allmänheten samt underhållas och hållas vid gott skick.

Skötselåtgärder: Löpande:
Tillsyn och underhåll av alla anordningar. Utsiktsröjningar får göras.

Skötselområde M: Parkeringsplats och fotbollsplan m.m. – ca 1,5 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av ett område med en fotbollsplan och en stor parkeringsplats.

Bevarandemål: Parkeringsplats och fotbollsplan ska hållas tillgängliga för allmänheten samt underhållas och hållas vid gott skick.

Skötselåtgärder:

Löpande:

Tillsyn och underhåll av anordningar, städade och välhållna parkeringsplats och fotbollsplan.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

Skötselområde N: Friluftsliv

/D

(Se bilaga D för friluftsanordningarnas/-anläggningarnas
läge.)

Beskrivning: Härjarö är ett lättillgängligt närströvsområde vid Mälaren med långa, lättvandrade leder utmed stränderna. Det finns få områden kring Mälaren som erbjuder så långa vandringsleder utmed stränder och vatten. Lederna erbjuder besökaren idel vackra vyer och utsikt över vatten, tillgång till stränder och bad, en varierande natur och bitvis gammal skog. Reservatet är ett lämpligt besöksmål till exempel för den natur- och friluftsintresserade, skolklasser och föreningar m.fl.

I reservatet finns redan många anordningar för friluftslivet, t.ex. flera parkeringsplatser till reservatet, en gästhamn, sanitära anläggningar, fotbollsplan, båt- och badbryggor och andra anordningar och anläggningar för allmänheten. Vid Äppelnäsgrund och Blåhäll finns iordningställda badplatser med sandstränder, badbryggor, eldstäder och sanitära anläggningar m.m. Dessutom finns flera långa vandringsleder, ett stort antal rastplatser och grillplatser samt informationsskyltar och foldrar om reservatet på parkeringar och ankringsplatser. Vid Österbyudd finns en iordningställd lägerplats med bland annat hyddor, eldstäder och sanitära anläggningar samt en närbelägen bad- och båtplats. Den nuvarande lägerplatsens funktion och nyttjande ska dock utredas.

Bevarandemål: Bevara ett för allmänheten attraktivt besöksområde, som stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv. Reservatet ger allmänheten tillgång till långa, oexploaterade mälärstränder och ett omväxlande och spännande mälärlandskap. Genom olika enkla insatser underlättas besökarens möjligheter till naturupplevelser

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

BILAGA 1
28(32)

2009-08-19

Dnr. 511-8640-08

Dossier: 0381-02-033

och ett aktivt friluftsliv. Särskilda insatser bör göras för barn- och ungdomar samt besökare med olika slags fysiska funktionshinder. Anordningar för friluftslivet ska planeras så att konflikter med reservatets övriga syften undviks.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Anläggningar: De anläggningar som finns för att tillgodose friluftslivets intressen, parkeringsplatser, gästhamnen, sanitära anläggningar, båt- och badbryggor, fotbollsplan m.m., ska hållas öppna för allmänheten samt underhållas och hållas vid gott skick.
- Vandringsleder: Områdets vandringsleder ska stimulera till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv, bland annat genom långa vandringsleder utmed stränderna. Vandringslederna ska vara väl utmärκτη och underhållna och successiva förbättringar utförs i mån av resurser, t.ex. anlägga fler leder av olika längd.
- Rastplatser: Rastplatserna ska ge möjlighet till rast, vila och fika, i naturskön miljö, gärna i avskildhet. Ett flertal, minst 10, rastplatser med eldstäder och vedförråd ska finnas utmed lederna, bland annat flera rastplatser med utsikt över Mälaren.
- Anpassningar till bl.a. fysiska funktionshinder: De anläggningar som finns bör vara väl underhållna och successiva förbättringar bör genomföras i mån av resurser. Minst någon vandringsled bör vara anpassade till yngre barn, barnvagnar, rullstolar och olika typer av fysiska funktionshinder. I första hand till gäller detta leden ut till Blåhäll. Även bad- och rastplatsen vid Blåhäll bör ses över.
- Badplatser: Badplatser ska vara iordningställda och attraktiva. Badplatserna vid Äppelnäsgrund och Blåhäll ska vara välskötta och funktionella med säkerhetsutrustning och grillplatser. Badbryggor och sanitära anläggningar kan anläggas vid för att underlätta badandet vid Äppelnäsgrund, Blåhäll och Österbyudd. Det finns flera andra naturliga badhällar och mindre badvikar med rastplatser som ska vara välskötta.
- Barn och ungdom: Barn och ungdomar bör även fortsättningsvis prioriteras i skötseln. Insatser bör prioriteras som lockar till barn- och ungdomsverksamhet i området, t.ex. lägerskolor. Enkla, men välskötta och funktionella läger- och/eller tältplatser och samlingsplatser bör finnas för större grupper exempelvis skolklasser, föreningar etc.
- Träning: Under vintern får skidspår prepareras i lederna. För att stimulera till motion och träning i området får enkla träningsanordningar anläggas utmed någon lämplig motionsled. Träningsanläggningarna ska anläggas så att de inte stör naturupplevelsen eller andra bevarandevärden.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
29(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

- Information: Informationen om områdets natur och vandringsleder ska vara god, så att besökaren stimuleras att söka sig ut i naturreservatet. En reservatsbroschyr ska finnas med information om reservatet och vandringsleder. Väl underhållna reservatsskyltar vid parkeringsplatserna samt ytterligare några underhållna reservatsskyltar i reservatet. Lederna ska vara väl utmärkt. "Informationsstigar" med informationsskyltar om enskilda natur- och kulturvärden får sättas upp utmed lederna. Informationen bör även vara riktad till barn.
- Gränsmarkeringen följer svensk standard, SIS 03 15 22.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Vandringsleder: Fler vandringsleder av olika längd (t.ex. 2 km, 5 km, 10 km etc) och svårighetsgrad och anpassade efter olika målgrupper, kan anläggas/utmärkas för att komplettera de befintliga lederna.
- Lägerplats: Intresset för nuvarande lägerplats är bristande och därför kan denna komma att läggas ned (då det är en mycket resurskrävande anläggning). Istället kan nya enklare former av läger- och/eller tältplatser för främst barn och ungdomar anordnas på lämpliga och attraktiva platser.
- Motionsled: anpassad för träning, med enkla träningsanordningar, får anläggas om intresse finns. Anordningar ska anläggas så att de inte stör naturupplevelsen eller andra bevarandevärden.
- Skidspår: Under vintern får skidspår prepareras i lederna.
- Informationsstigar: Informationsstigar med informationsskyltar om enskilda natur- och kulturvärden får sättas upp utmed lederna. Informationen bör även vara riktad till barn.

Löpande:

Tillsyn och underhåll av alla anordningar;

- Städade och välhållna parkeringsplatser, gästhamn, båt- och badbryggor, sanitära anläggningar och fotbollsplan m.m.
- Underhåll av leder, stigar och spänger.
- Underhåll och städning av badplatser, ev. lägerplats, rastplatser och eldplatser. Plockhuggning av yngre och medelåldriga träd till vedförråd. Rójning av yngre träd och buskar vid utsiktsplatser.
- Rójning av rågången. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar och reservatsfoldrar vid behov.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
30(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen. Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs stigar.

Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras. Inom ramen för underhåll ingår även förnyelse av vandringsleder.

Byggnader och andra anläggningar

Befintliga byggnader inom reservatet ska underhållas och vara välskötta.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området. Förvaltaren får även ställa upp manskapsbodar i samband med skötselinsatser.

Rensning av diken

Dikning, skyddsdikning eller underhåll av diken ska ej utföras. Möjligheterna att lägga igen något eller några av de diken som avvattnar skötselområdets sumpskogar ska utredas. Om särskilda skäl finns kan vissa diken rensas i skötselområde G (skogsbestånd som brukas med produktionsmål och generell hänsyn), efter samråd med reservatsförvaltaren.

Vassröjning

Vassröjning får endast ske vid båthamnar och badplatser.

Jakt och fiske

Jakt är inte tillåten under lördagar, söndagar och helgdagar. Jakt får övriga dagar bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Jakten är inte reglerad i reservatsbeslutet. Befintliga jaktorn och siktgator får underhållas. Nya jaktorn och siktgator får ej uppföras utan Upplandsstiftelsens tillstånd. Uppsättning av saltstenar och utfodring av vilt bör ske i samråd med Upplandsstiftelsen.

Fiske med handredskap är tillåten medan fiske med nät inte är tillåtet.

Fauna- och floravård

Eventuella åtgärder som kan behövas göras till stöd för hotade eller sällsynta arter (t.ex. uppsättning av uggleholkar) får göras inom reservatet.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950). Åtgärder som rör fornlämningar ska ske i samråd med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
31(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossier: 0381-02-033

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Förvaltaren ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör helst ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen och så att status före och efter utförda skötselåtgärder dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Förvaltaren ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs varje år för:

- Parkeringsplatser, badplatser, lägerplats, reservatsskyltar, stigar, spänger, eldstad, bänkar, vedförråd och utsiktsplatser samt städning.

Förvaltaren ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart sjätte år för:

- Gränsmarkeringar och byggnader.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart tolfte år för:

- Förekomst av prioriterade arter, självföryngrad skog och vegetationsstrukturer.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 18:e år för:

- Utbredning av naturtyper, hydrologi samt förekomst av död ved och grov tall.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för HÄRJARÖ

2009-08-19

BILAGA 1
32(32)

Dnr. 511-8640-08
Dossienr: 0381-02-033

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	När	Skötselomr.	Finansiering
Leder, underhåll & successiva förbättringar i mån av resurser	1	Löpande	N	Upplandsstiftelsen
Handikappanpassningar, underhåll & förbättringar i mån av resurser	1	Löpande	N	Upplandsstiftelsen
Utredning/iordningställande av läger/tältplats	1	Inom 10 år	N	Upplandsstiftelsen
Friställning av gamla, värdefulla träd	1	Inom 5 år och löpande	A	Upplandsstiftelsen
Städning	1	Löpande	Alla	Upplandsstiftelsen
Gränsmarkering	1	Löpande	Alla	Upplandsstiftelsen
Städning	1	Efter åtgärd	Alla	Upplandsstiftelsen
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Löpande	Alla	Upplandsstiftelsen
Uppföljning av bevarandemål	1	Varje, vart 6:e, 12:e och 18:e år enligt ovan.	Alla	Skötselanslag och Upplandsstiftelsen
Åtgärdsplan för bombmurkla	2	Inom 5 år	A & B	Upplandsstiftelsen
Åtgärder för att gynna bombmurkla	2	Inom 7 år	A & B	Upplandsstiftelsen
Friställning av gamla, värdefulla träd	2	Inom 10 år och löpande	B, D & H	Upplandsstiftelsen
Åtgärder för att skapa variationsrika bestånd	2	Inom 10 år	B & E	Upplandsstiftelsen
Åtgärder vid behov, för att höja lövträdsandel	3	Inom 10 år	B, C, D, E & F	Upplandsstiftelsen
Åtgärder vid behov, för att höja andel död ved	3	Inom 10 år	B, C, D, E & F	Upplandsstiftelsen
Brandplan	3	Inom 5 år	B & E	Upplandsstiftelsen
Skapande av brandfält	3	Inom 10 år	B & E	Upplandsstiftelsen
Avverkning av planterad gran	3	Inom 10 år	B, E & F	Upplandsstiftelsen
Åtgärder för att skapa död ved	3	Inom 10 år	E	Upplandsstiftelsen
Hydrologi	3	Inom 10 år	C	Upplandsstiftelsen
utsiktsröjningar	3	Inom 10 år	L, K	Upplandsstiftelsen

BILAGOR

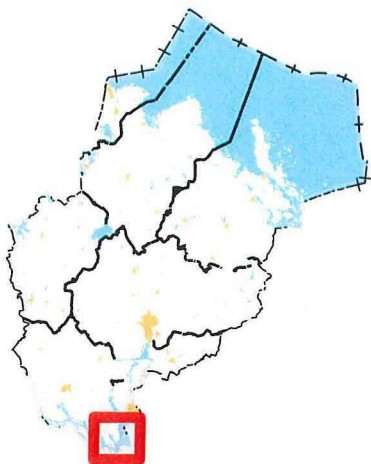
- A. Översiktskarta, skala 1:100 000
- B. Reservatskarta, skala 1:40 000
- C. Skötselområdeskarta, skala 1:27 000 (ortofoto)
- D. Byggnader, forn-/kulturlämningar och friluftsanläggningar/-anordningar.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - 19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

Bilaga A. Översiktskarta

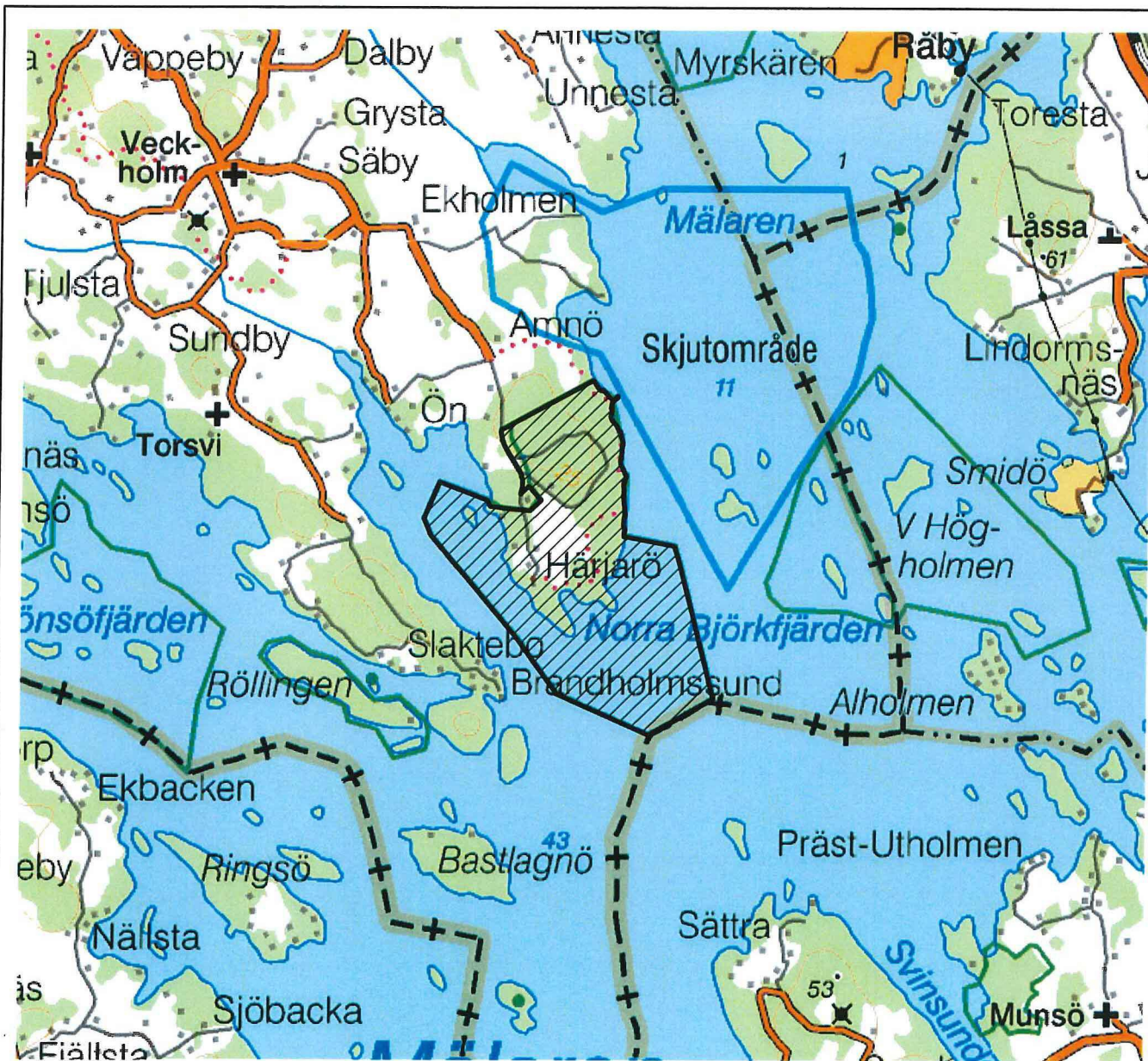
Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan

2009-08-19

511-8640-08

Naturreservatet Härjarö

Enköpings kommun

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Översiktskartan ärende 106-2004/188C

0 900 1 800 3 600 5 400 7 200
Meters

1:100 000

Reservatsgräns

Bilaga B. Reservatskarta

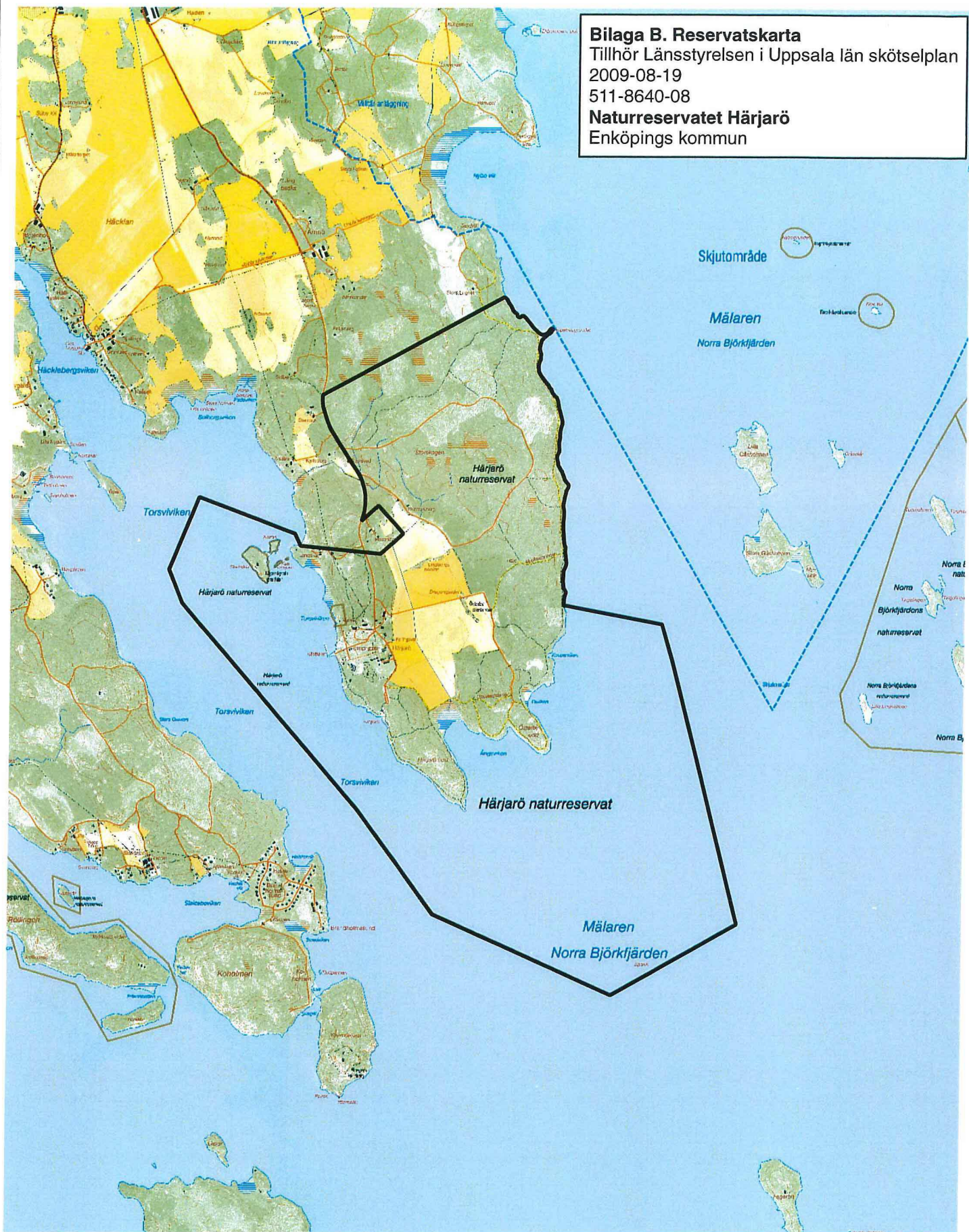
Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan

2009-08-19

511-8640-08

Naturreseptet Härjarö

Enköpings kommun

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Fastighetskartan ärende 106-2004/188C

0 330 660 1 320 1 980 2 640
Meters

1:40 000

Reservatsgräns

Bilaga C. Skötselområdeskarta

Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan

2009-08-19

511-8640-08

Naturreservatet Härjarö

Enköpings kommun

Ändmorän

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Ortofoto ärende 106-2004/188C

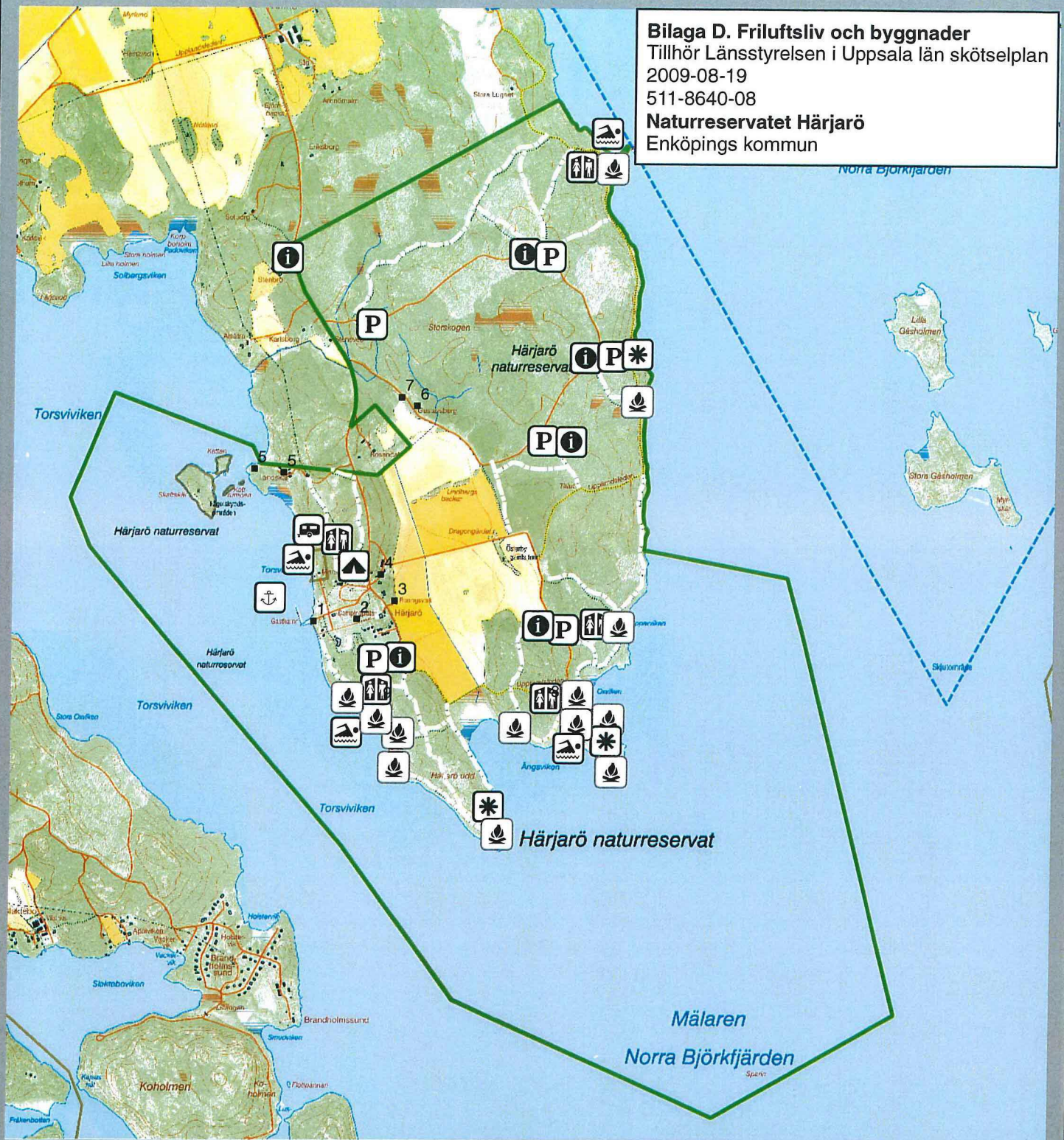
0 210 420 840 1 260 1 680
Meters

1:27 000

Skötselområdesgräns
Reservatsgräns

Bilaga D. Friluftsliv och byggnader
 Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län skötselplan
 2009-08-19
 511-8640-08
Naturreservatet Härjarö
 Enköpings kommun

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Fastighetskartan 106-2004/188C

0 255 510 1 020 1 530 2 040
 Meters

1:30 000

	Husvagnsplats		Byggnader
	Badplats		Härjarö Stig
	Eldplats		Reservatsgräns
	Fornlämning		Camping
	Gästhamn		
	Informationsskylt		
	Parkeringsplats		
	Toalett		
	Utsiktsplats		